

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії Мар'яна ДЕРЕНЮК, 1999 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2021 році ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, працює асистентом кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, виконала акредитовану освітньо-наукову програму 011 Освітні, педагогічні науки.

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 20.051.106, утворена наказом № 796 ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ від «26» вересня 2024 року, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради –

Вікторії СТИНСЬКОЇ, доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Рецензентів –

Оксани КОНДУР, доктора педагогічних наук, професора, декана педагогічного факультету, професора кафедри початкової освіти та освітніх інновацій (за сумісництвом) Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Оксани ЦЮНЯК, доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри початкової освіти та освітніх інновацій Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Офіційних опонентів –

Олени КІРДАН, доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;
Ніни СЛЮСАРЕНКО, доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту імені проф. Є. Петухова Херсонського державного університету.

на засіданні «20» листопада 2024 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка Мар'яни ДЕРЕНЮК на підставі публічного захисту дисертації «Розвиток медіаосвіти у закладах вищої освіти України та Республіки Польщі (90-ті рр. XX ст. – 20-ті рр. XXI ст.)» за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Дисертацію виконано у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, Міністерства освіти і науки України м. Івано-Франківськ.

Науковий керівник: Любов ПРОКОПІВ, кандидат педагогічних наук, доцент, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, завідувач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає у тому, що здійснено комплексне історико-порівняльне дослідження розвитку медіаосвіти у закладах вищої освіти України та Республіки Польщі (90-ті рр. ХХ ст. – 20-ті рр. ХХІ ст.).

Ураховуючи мету, завдання, специфіку об'єкта і предмета дослідження, на основі критеріїв компаративного аналізу *розроблено* авторську періодизацію розвитку медіаосвіти в закладах вищої освіти України та Республіки Польщі (90-ті рр. ХХ ст. – 20-ті рр. ХХІ ст.): I етап (1992–1999) – період інформаційних змін у розвитку медіаосвіти в закладах вищої освіти України та Республіки Польщі; II етап (1999–2010) – науково-технологічна трансформація медіаосвіти в закладах вищої освіти України та Республіки Польщі; III етап (2010–2016) – становлення та розвиток медіаосвіти як напряму освітнього процесу в закладах вищої освіти України та Республіки Польщі; IV етап (2016–2024) – системна реалізація медіаосвіти в закладах вищої освіти України та Республіки Польщі.

У дисертації: *досліджено* зміст, методи та форми розвитку медіаосвіти у ЗВО України та Республіки Польщі; *визначено* тенденції творчого застосування українського та польського історичного досвіду розвитку медіаосвіти у ЗВО України; *уточнено* наукові уявлення про поняттєво-категорійний апарат з проблеми розвитку медіаосвіти; історіографію проблеми розвитку медіаосвіти у ЗВО України та Республіки Польщі за досліджуваного періоду; *виокремлено* на основі компаративного аналізу спільне та відмінне у розвитку медіаосвіти у ЗВО України та Республіки Польщі; *окреслено* здобутки та прогресивні ідеї як України, так закордоння.

Набули подальшого розвитку: передумови розвитку медіаосвіти у ЗВО України та Республіки Польщі в досліджуваний період: політичні (політична система, що ґрунтувалася на принципах «радянської ідеології», впливала на обмеження свободи слова та вибору, що призвело до цензури та ідеологічного контролю над медіа); економічні (економічна ситуація в Україні та Республіці Польщі до 90-х рр. ХХ ст., відсутність коштів, особливо в радянський період, незначна економічна увага на розвиток технологій, зокрема поширення комп'ютерів та мережі «Інтернет», робила медіа недоступними, обмежувала розвиток медіаосвіти через централізований підхід та відсутність доступу до медійних ресурсів); соціокультурні (сувора цензура та контроль за медіа, що було характерно як для України, так і Республіки Польщі, створювали складні умови для розвитку вільної журналістики та критичного мислення); генеза історико-педагогічних компаративістських польських і українських досліджень з питань особливостей розвитку медіаосвіти у ЗВО України і Республіки Польщі на сучасному етапі.

Дисертація виконана державною українською мовою.

Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (1008 найменування, з них 351

іноземною мовою), додатків. Обсяг основного тексту становить 224 сторінок, загальний обсяг роботи – 493 сторінки. Робота містить 5 таблиць, 11 рисунків.

Дисертація відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 р. (зі змінами) «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», що відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 №44 (зі змінами).

Здобувачка має 17 наукових публікацій за темою дисертації, 6 статей у фахових виданнях України (Категорія – Б), з них 1 стаття у співавторстві, 8 статей у наукових збірниках та тез у матеріалах науково-практичних конференцій, 1 публікація в колективній монографії, 1 наукова праця написана в рамках міжнародного стажування, 1 праця, яка додатково відображає результати дослідження, що відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 №44 (зі змінами):

1. Деренюк М. П. Основні підходи до тлумачення поняття медіаосвіти у польській та українській педагогічній науці. Наукові інновації та передові технології. 2023. № 12 (26). С. 546–558.

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-12\(26\)-546-558](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-12(26)-546-558)

URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/6738/6773>

2. Деренюк М. Історіографія проблеми розвитку медіаосвіти в закладах вищої освіти України та Республіки Польща (кінець XX – початок XXI ст.). Вісник науки та освіти. 2023. №12 (18). С. 419 – 430.

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-12\(18\)-419-430](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-12(18)-419-430)

URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/8374/8419>

3. Деренюк М. Історіографія проблеми розвитку медіаосвіти в закладах вищої освіти України та Республіки Польща (кінець XX – початок XXI ст.). Вісник науки та освіти. 2023. №12 (18). С. 419 – 430.

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-12\(18\)-419-430](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-12(18)-419-430)

URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/8374/8419>

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

1. Вікторія СТИНСЬКА – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

2. Оксана КОНДУР – доктор педагогічних наук, професор, декан педагогічного факультету, професор кафедри початкової освіти та освітніх інновацій (за сумісництвом) Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

3. Оксана ЦЮНЯК – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри початкової освіти та освітніх інновацій Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

4. Олена КІРДАН – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

5. Ніна СЛЮСАРЕНКО – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту імені професора Є. Петухова Херсонського державного університету.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

Результати відкритого голосування:

«За» 5_членів ради,

«Проти» немає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ДФ 20.051.106 Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ присуджує Мар'яні ДЕРЕНЮК ступінь доктора філософії (PhD) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Вікторія СТИНСЬКА

3. Оксана ЦЮНЯК – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри початкової освіти та освітніх інновацій Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

4. Олена КІРДАН – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

5. Ніна СЛЮСАРЕНКО – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту імені професора Є. Петухова Херсонського державного університету.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» немає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ДФ 20.051.106 Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ присуджує Мар'яні ДЕРЕНЮК ступінь доктора філософії (PhD) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Вікторія СТИНСЬКА